

PROGRAM WYCHOWAWCZY SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 3 IM. JANA CHRISTIANA RUBERGA W LĘDZINACH

Podstawą do planowania pracy są następujące dokumenty:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.
3. Międzynarodowa Konwencja Praw Dziecka.
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty i jej nowelizacja.
5. Program polityki prorodzinnej.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla sześcioletnich szkół podstawowych.
7. Statut szkoły.

MISJA

Chcemy być szkołą, która kształcić będzie uczniów na miarę XXI wieku:

- ***tak, by potrafili radzić sobie w zmieniającym się współczesnym świecie i stawić czoła coraz bardziej wymagającej rzeczywistości,***
- ***tak, by w sposób najbardziej efektywny i wydajny umożliwić młodym ludziom rozwój.***

1. Szkoła nasza

- będzie wspólnotą jednakowo traktującą wszystkich jej członków (nauczycieli, rodziców, uczniów)
- będzie wspólnotą wychowującą wzajemnie wszystkich, którzy ją tworzą
- będzie organizacją uczącą się tzn. taką, która stale poszukuje sposobów odnowy poprzez nieustanny proces zespołowej refleksji, oceny dokonań i zasad postępowania
- doskonalą pracowników z myślą o dobru uczniów

2. Nasz absolwent

- ma poczucie własnej godności i wartości
- potrafi zastosować w praktyce wiedzę i umiejętności
- jest dobrze przygotowany do następnego etapu nauk
- szanuje wielowiekowe dziedzictwo kulturowe
- odróżnia dobro od zła w oparciu o uniwersalne wartości

- rozumie innych i potrafi z nimi współpracować
- radzi sobie ze stresem
- jest otwarty na innych, szczery i życzliwy
- jest asertywny
- jest kulturalny i odpowiedzialny
- ma poczucie humoru
- dba o swoje zdrowie i otoczenie

3. Nauczyciel w naszej szkole

- uczy poszukiwania , porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł oraz efektywnego posługiwania się technologią informacyjną
- uczy odnoszenia do praktyki zdobytej wiedzy oraz tworzenia potrzebnych doświadczeń i nawyków
- uczy rozwiązywania problemów w sposób twórczy
- troszczy się o harmonijny rozwój ucznia
- wprowadza go w świat wiedzy
- stwarza sytuacje, w których uczeń rozwija wszystkie sfery swojej osobowości
- rozwija zdolności analitycznego i syntetycznego myślenia
- rozwija zdolności dostrzegania różnego rodzaju związków i zależności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, czasowych i przestrzennych itp.
- uczy traktowania wiadomości przedmiotowych , stanowiących wartość poznawczą samą w sobie, w sposób integralny , prowadzący do lepszego rozumienia świata
- pozytywnie motywuje uczniów do nauki i pracy nad sobą
- dąży do tego, aby być autorytetem, doradcą i przewodnikiem
- bezwarunkowo akceptuje ucznia jako osobę, natomiast warunkowo jego postępowanie

4. Wychowawca w naszej szkole

- wspiera uczniów w poszukiwaniu dalszej drogi ich rozwoju
- integruje zespół klasowy
- inspiruje i wzmacnia współpracę z rodzicami
- pomaga odkrywać godność człowieka
- wspiera rodziców w procesie wychowania
- wdraża do samodzielności i odpowiedzialności
- przygotowuje do aktywnego udziału w życiu społecznym
- zapewnia uczniom poznawanie zasad rozwoju osobowego i życia społecznego
- zapewnia uczniom poznawanie dziedzictwa kultury narodowej
- pomaga w podejmowaniu decyzji dotyczącej kierunku dalszej edukacji
- podejmuje problemy, zagadnienia zgodne z tym, co przeżywają uczniowie jako klasa lub jako osoby dojrzewające
- mediuje w sytuacjach trudnych pomiędzy uczniami lub uczniami a nauczycielami

5. Powinności wychowawcze każdego nauczyciela określone w ramach zadań ogólnych szkoły

- treści wychowawcze powinny być realizowane przez wszystkich nauczycieli na każdym przedmiocie.
- oddziaływania w zakresie wychowawczym wszystkich nauczycieli muszą być zgodne.
- nauczyciel ma być przewodnikiem prawdy, moralności i wartości prawa.
- każdy nauczyciel wychowuje własnym przykładem.
- nauczyciel winien dostrzec w dziecku coś wartościowego np. uczynność, sukcesy sportowe, plastyczne i to podkreślać i rozwijać.
- nie wolno ośmieszać, wyśmiewać i upokarzać ucznia.
- instrumentami pracy wychowawczej w naszej szkole mają być: takt, delikatność, życzliwość i nieagresja.
- każdy nauczyciel ma obowiązek uświadamiać uczniom możliwości ponoszenia przez nich odpowiedzialności za swoje postępowanie i kierowanie własnym rozwojem.
- nauczyciel ma obowiązek rozumieć prawo ucznia do własnej odrębności i niepowtarzalności, do szacunku, wyrażania własnych myśli i uczuć.
- wszystkie konflikty nauczyciel zgłasza wychowawcy klasowemu.

I. POWINNOŚCI I TREŚCI WYCHOWAWCZE WŁAŚCIWE DLA POSZCZEGÓLNYCH ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej, wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców winni zmierzać do tego, aby uczniowie:

1. Znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego

w wymiarze **intelektualnym**, poprzez:

- Rozwijanie ich możliwości poznawczych, tak aby mogli oni przechodzić od dziecięcego do bardziej dojrzałego i uporządkowanego rozumienia świata,
- rozwijanie i przekształcanie spontanicznej motywacji poznawczej w motywację świadomą, przygotowanie do podejmowania zadań wymagających systematycznego i dłuższego wysiłku intelektualnego, stwarzanie warunków służących zdobywaniu wiedzy,
- motywowanie do poznawania polskiej i światowej literatury dziecięcej,
- rozwijanie zdolności odróżniania świata rzeczywistego od wyobrażonego oraz postaci historycznych od fantastycznych,
- doskonalenie kompetencji komunikacyjnej,
- dostarczanie wiedzy na temat najważniejszych wydarzeń i najwybitniejszych postaci z dziejów Polski, Europy i świata,
- zapoznanie z symbolami narodowymi, religijnymi i państwowymi, wyjaśnianie ich znaczenia oraz kształtowanie szacunku wobec nich,
- zapoznanie z przeszłością własną, swojej rodziny i narodu oraz korzeniami i rozwojem rodzimej kultury,

- zainteresowanie światem, jego różnorodnością, bogactwem i pięknem,
- rozwijanie zainteresowań, potrzeb i nawyków czytelniczych,
- umożliwianie poznawania regionu i jego kultury;

w wymiarze **psychicznym**, poprzez:

- umacnianie wiary dziecka we własne siły i zdolność osiągnięcia wartościowych i trudnych celów,
- uwrażliwienie uczniów na zagrożenie wychowawcze związane z niewłaściwym korzystaniem z mediów i komputerów,
- wzmacnianie prawidłowych relacji dziecka z rodziną;

w wymiarze **społecznym**, poprzez:

- wzmacnianie poczucia tożsamości kulturowej, historycznej, etnicznej i narodowej,
- rozwijanie u dziecka umiejętności poznawania otoczenia rodzinnego i społecznego,
- uświadamianie uczniom, że wspólnoty takie jak rodzina, środowisko lokalne i ojczyzna stanowią wielką wartość w życiu każdego człowieka i że każdy ma wobec tych wspólnot obowiązki,
- dbałość o rozwój dziecka w poczuciu więzi z rodziną,
- uczenie zwyczajów, obyczajów i właściwych zachowań w środowisku rodzinnym, wobec kolegów szkolnych i nauczycieli,
- rozbudzanie zainteresowań przeszłością własną, swojej rodziny i narodu oraz korzeniami i rozwojem rodzimej kultury,
- wspieranie prawidłowego rozwoju społecznego, w tym koleżeństwa i przyjaźni,
- poznawanie specyfiki własnego regionu,
- kształtowanie tożsamości narodowej w aspekcie tożsamości regionalnej,
- rozwijanie szacunku dla dobra wspólnego i postaw prospołecznych;

w wymiarze **zdrowotnym**, poprzez:

- świadome podejmowanie zadań wymagających systematycznego i dłuższego wysiłku fizycznego,
- kształtowanie potrzeby i umiejętności dbania o własne ciało, zdrowie i sprawność fizyczną,
- wyrabianie czujności wobec zagrożeń dla zdrowia fizycznego,
- rozbudzanie potrzeby kontaktu z przyrodą,
- dbanie aby rozwój dziecka przebiegał w przyjaznym, bezpiecznym i zdrowym środowisku,
- poznanie współzależności człowieka i środowiska,
- rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych,
- zapoznanie uczniów z podstawowymi formami rekreacji i turystyki,
- poznawanie zagrożeń cywilizacyjnych oraz nabycie umiejętności właściwego zachowania się w przypadku kontaktu z przedmiotami niebezpiecznymi, toksycznymi, łatwo palnymi, wybuchowymi, niewybuchami i niewypałami;

w wymiarze **estetycznym**, poprzez:

- rozbudzanie i rozwijanie wrażliwości estetycznej,
- stwarzanie warunków do rozwoju wyobraźni i ekspresji,
- stwarzanie sytuacji dających możliwość przeżyć wewnętrznych, wysiłku i radości towarzyszących twórczej aktywności,
- pobudzanie wrażliwości uczniów na piękno świata;

w wymiarze **moralnym**, poprzez:

- uczenie właściwych zachowań w stosunku do zwierząt i otaczającej przyrody,
- kształtowanie postaw odpowiedzialności za środowisko,
- rozwijanie wrażliwości na krzywdę innych,
- kształtowanie więzi z krajem ojczystym i szacunku dla własnego państwa.

w wymiarze **duchowym**, poprzez:

- wyrabianie czujności wobec zagrożeń dla zdrowia duchowego,
- uczenie istnienia w kulturze, tak by stawała się wewnętrzną i osobistą własnością dziecka,
- odrodzenie szacunku do własnego państwa,
- rozwijanie postawy patriotycznej,
- rozwijanie tolerancji wobec innych kultur,
- pobudzanie wrażliwości na wartość życia,
- kształtowanie postawy szacunku dla polskiego dziedzictwa kulturowego w związku z globalizacją kultury masowej,
- ukazywanie wartości rodziny w życiu osobistym człowieka,
- rozwijanie wartości rodzinnych związanych z tożsamością kultury regionalnej,
- rozwój postaw patriotycznych związanych z tożsamością kultury regionalnej.

2. Rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie.
3. Mieli świadomość życiowej użyteczności, zarówno poszczególnych przedmiotów szkolnych, jak i całej edukacji na danym etapie.
4. Stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w jego wymiarze indywidualnym i społecznym, godząc umiejętnie dążenie do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie z odpowiedzialnością za innych, wolność własną z wolnością innych.
5. Poszukiwali, odkrywali i dążyli - na drodze rzetelnej pracy - do osiągnięcia wielkich celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca na świecie.
6. Uczyli się szacunku dla dobra wspólnego - jako podstawy życia społecznego - oraz przygotowywali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych.
7. Przygotowywali się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości oraz mieli możliwość doskonalenia się.
8. Kształtowali w sobie postawę dialogu, umiejętność słuchania innych i rozumienia ich poglądów; umieli współdziałać i współtworzyć w szkole wspólnotę nauczycieli i uczniów.

II. FORMY OPIEKI I POMOCY UCZNIOM, KTÓRYM TAKA POMOC I WSPARCIE SĄ POTRZEBNE:

1. Każdy uczeń jest objęty różnymi formami opieki i pomocy, w momencie kiedy z przyczyn rozwojowych, rodzinnych lub losowych zaistnieje taka potrzeba.
Zadania te wypełniają wszyscy nauczyciele, a szczególnie wychowawcy.
2. W zakresie pomocy materialnej do zadań szkoły należy:
  - o organizowanie opieki i pomocy materialnej uczniom opuszczonym i osieroconym, uczniom z rodzin alkoholicznych, zdemoralizowanych, uczniom z rodzin wielodzietnych mających szczególne trudności materialne, organizowanie pomocy uczniom kalekim, przewlekle chorym itp.;
  - o dbanie o zapewnienie dożywiania uczniom z rodzin mających szczególnie trudne warunki materialne;
  - o organizowanie pomocy wyrównującej braki w wiadomościach szkolnych uczniom napotykaającym na szczególne trudności w nauce;
  - o wyrównywanie i likwidowanie mikrodefektów i zaburzeń rozwojowych uczniów;
  - o organizowanie różnych form terapii zajęciowej uczniom z objawami niedostosowania społecznego.

Organizacja współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi

1. Szkoła zapewnia uczniom pomoc psychologiczną i pedagogiczną przy współpracy z wyspecjalizowanymi jednostkami, w tym z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Bieruniu.
2. W zakresie indywidualnej opieki pedagogiczno-psychologicznej do zadań szkoły należy:
  - o przygotowywanie wniosków do poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu stwierdzenia podłoża braków i ich form usunięcia;
  - o udzielanie uczniom pomocy w eliminowaniu napięć psychicznych nawarstwiających się na tle niepowodzeń szkolnych;
  - o udzielanie porad uczniom w rozwiązywaniu trudności na tle konfliktów rodzinnych;
  - o udzielanie porad i pomocy uczniom posiadającym trudności w kontaktach rówieśniczych i środowiskowych;
  - o wnioskowanie o kierowanie spraw uczniów z rodzin zaniedbanych środowiskowo do odpowiednich sądów dla nieletnich;
  - o wnioskowanie o skierowanie uczniów osieroconych i opuszczonych do placówek opieki całkowitej.

Zasady i formy współdziałania szkoły z rodzicami (prawnymi opiekunami) w zakresie nauczania, wychowywania i profilaktyki

1. Podejmowane formy współdziałania:
  - o zapoznanie rodziców z opracowanym programem wychowawczym,

- przedstawienie dokładnie sprecyzowanych wymagań stawianych uczniom, które zapewnią utrzymanie ładu społecznego;
- włączenie tematu z zakresu wychowania do spotkań okresowych z rodzicami;
- włączenie rodziców do pomocy przy realizacji zamierzeń wychowawczych i kształcących.

Samorząd uczniowski

W szkole działa samorząd uczniowski zwany dalej "samorządem".

1. Samorząd tworzą wszyscy uczniowie szkoły.
2. Zasady wybierania i działania organów samorządu określa regulamin uchwalony przez ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym. Organy samorządu są jedynymi reprezentantami ogółu uczniów.
3. Regulamin samorządu nie może być sprzeczny z ustawą o systemie oświaty i statutem szkoły.
4. Samorząd może przedstawiać radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi szkoły wnioski i opinie dotyczące wszystkich spraw szkoły, a w szczególności realizacji podstawowych praw uczniów takich jak:
  - prawo do zapoznania się ze szkolnym planem nauczania, z jego treścią, celem i stawianymi wymaganiami,
  - prawo do zapoznania się ze szczegółowymi zasadami systemu oceniania szkoły podstawowej,
  - prawo do jawnej i umotywowanej oceny postępów w nauce i zachowaniu,
  - prawo do poznania programu wychowawczego szkoły,
  - prawo do organizacji życia szkolnego, umożliwiające zachowanie właściwych proporcji między wysiłkiem szkolnym a możliwością rozwijania i zaspokojenia własnych zainteresowań,
  - prawo redagowania i wydawania gazetki szkolnej,
  - prawo organizowania działalności kulturalnej, oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi, w porozumieniu z dyrektorem szkoły podstawowej,
  - prawo wyboru nauczyciela pełniącego rolę opiekuna samorządu i rzecznika praw ucznia.

Do zadań samorządu należy:

1. Zapewnienie środków finansowych na działalność programową samorządu, poprzez organizowanie kiermaszy, festynów, loterii (Święto Pieczonego Ziemniaka, loteria karnawałowa, kiermasz książek).
2. Troska samorządu o czystość, estetykę oraz stan sprzętu szkolnego.
3. Rozwijanie pracy samorządu szkolnego i klasowego poprzez zagwarantowanie im realizacji podstawowych praw uczniowskich:
  - prawa do zapoznania się z programem nauczania, jego treścią, celem i stawianymi wymaganiami,
  - prawa do organizacji życia szkolnego, umożliwiającego zachowanie właściwych proporcji między wysiłkiem szkolnym a możliwością rozwijania i zaspokajania własnych zainteresowań,

- prawa do zaznajamiania się z programem wychowawczym szkoły,
  - prawa do organizowania działalności kulturalnej, oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem szkoły, np. dyskoteki, Andrzejki, zabawa choinkowa, Dzień Wagarowicza, Dzień Dziecka, Dzień Sportu,
4. Zaznajomienie uczniów z tematyką dotyczącą Międzynarodowej Konwencji Praw Dziecka i Deklaracji Praw Człowieka,
  5. Spowodowanie, aby opiekun samorządu stał się Rzecznikiem Praw Ucznia.